

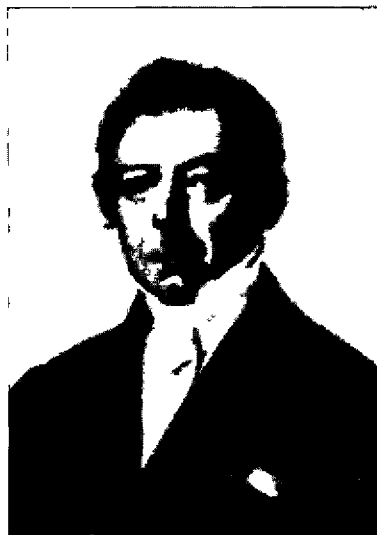
Ridder François Jean WYNS dit de RAUCOUR

° Brussel 6-11-1779

† Brussel 4-1-1857

Burgemeester van Brussel 1841 - 1848

Ridder François Jean Ridder Wyns (gezegd de Raucour) werd geboren te Brussel op 6 november 1779, als zoon van Ridder Nicolas Joseph Wyns en van Catharina Mosselman. Hij studeerde rechten en werd advocaat. Bij de dood van zijn vader, in 1824, werd schildknaap François Jean verheven tot ridder.

WYNS DE RAUCOUR ALS JURIST

Na zijn studies rechten vestigde François Jean Wyns de Raucour zich als advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel (1805-1857) en werd plaatsvervangend rechter bij de Rechtbank van Eerste aanleg te Brussel (1811-1841). Hij werd lid van de "Société de Jurisprudence de Bruxelles" in 1812 en Stafhouder van de Orde van Advocaten bij het Hof van Beroep te Brussel in 1834.

WYNS de RAUCOUR ALS BURGEMEESTER

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 14 juli 1836 werd François Jean Ridder Wyns de Raucour voor het eerst verkozen. Na het ontslag van Guillaume Hippolyte Van Volxem werd Ridder Wyns de Raucour plaatsvervangend burgemeester en benoemd tot burgemeester bij K.B. van 21 december 1841.

In 1834 behoorde Wyns de Raucour bij de stichters van de U.L.B., waarvan hij nu als burgemeester voorzitter (1841-1848) van de Beheerraad werd. In 1844 zal hij het 10-jarig bestaan van de universiteit voorzitten en er de feestrede uitspreken. Ook werd hij voorzitter (1841-1848) van de Beheerraad van het pandjeshuis: "De Berg van Barmhartigheid".

Eén van de grootste bekommernissen van burgemeester Wyns de Raucour waren de niet rooskleurige stadsfinancies. Dit probleem was ontstaan in 1834 ten tijde van burgemeester Rouppe, naar aanleiding van aangebrachte schade bij rellen tussen patriotten en orangisten. Om de stadsfinancies terug gezond te maken kwam er op 6 januari 1843 een overeenkomst tussen de stad en het rijk. De Staat zal aan de stad een jaarlijkse rente van 300.000 frank betalen. Hiervoor zal de stad verschillende gebouwen en huizen aan de staat afstaan, vooral de gebouwen aan het museumplein, maar ook de betrokken instellingen met hun verzamelingen, die in die gebouwen waren gevestigd. Al de gebouwen aan het Museumplein, het Industripaleis, de Hallepoort en het Observatorium gingen over naar de Staat. Waardevolle verzamelingen kwamen in het bezit van de Staat: de bibliotheek van Brussel met de boeken, gravures, manuscripten en bortsbeelden; het museum voor schilderkunst met 395 schilderijen; het

laboratorium voor fysica; de verzamelingen voor natuurwetenschappen, een verzameling beeldhouwwerken, een verzameling penningen. Al deze verzamelingen vinden wij terug in de nu federale wetenschappelijke instellingen zoals de Koninklijke Bibliotheek, Koninklijk Museum voor Natuurwetenschappen, Koninklijke Musea voor Schone Kunsten, enz. Anderzijds ging de stad een lening aan van 14 miljoen bij de "Société Générale". De stad Brussel had haar financiële moeilijkheden overwonnen, maar was haar kostbare verzamelingen kwijt.

Nu kon het stadsbestuur zich meer bezig houden met de urbanisatie van verloederde wijken en de openbare werken. Zo werd in 1844 de eerste steen gelegd van het Stapelhuis of Entrepot. Dit gebouw werd afgewerkt in 1846. In 1845 werd het plan opgevat om de Grasmarkt met de Warmoesberg te verbinden met een overdekte galerij. Architect Jean-Pierre Cluysenaer realiseerde de plannen van deze Sint-Hubertusgalerijen (1846-1847). De Magdalenamarkt (nu -zaal) werd in 1847 opgetrokken naar de plannen van de voornoemde architect. Als schepen en burgemeester was hij nauw betrokken bij de urbanisatie van de wijken rond de Broekstraat en Nieuwstraat (1843). De wijk van Sint-Jan-in-het Moeras (Sint-Jansplein) werd in 1847 helemaal vernieuwd. Het oude bouwvallige Sint-Janshospitaal en de kerk in vroege gotiek werden in 1846 afgebroken. Het Bestuur van de Burgerlijke Godshuizen verkocht de terreinen langs de Sint-Jansstraat en de Duquesnoystraat per opbod (1847). De overdekte markt van de "Bas-Fonds", beneden de Congreszuil, werd in deze periode eveneens door architect Jean-Pierre Cluysenaer gebouwd.

De tegenstellingen tussen antiklerikalen, gesteund door de vrijmetselaarsloges (liberalen), en katholieken zullen het politieke leven in de 19de eeuw beheersen. In 1844 waagden de Broeders van de Christelijke Scholen om in vier liberale grootsteden, namelijk in Brussel, Bergen, Namen en Leper om nieuwe Christelijke Scholen te openen. Uiteraard kwam hierop reactie uit antiklerikale hoek. De gemeenteraad van Brussel besloot begin juni 1844, op vijf tegenstemmers na, om zelf nieuwe scholen op te richten en geen rekening te houden met de Christelijke Scholen. Bij de vijf tegenstemmers behoorde burgemeester Wyns de Raucour.

De antiklerikalen wilden zich beter profileren en organiseren. In 1846 werd het programma van het Belgisch Liberalisme vastgelegd op initiatief van de "Alliance Libérale" en op 16 juni 1846 werd in de Gotische Zaal van het Brusselse stadhuis de Liberale Partij officieel opgericht.

Op 22 augustus 1848 hadden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Vermoedelijk was hij geen kandidaat meer en trok zich terug uit de gemeentelijke politiek. Zijn mandaat liep ten einde op 2 oktober 1848. Hij bleef lid van de senaat tot aan zijn overlijden.

Zoals zijn voorganger Guillaume Hippolyte Van Volxem werd ook François Jean Wyns de Raucour niet vereerd met een monument of straat naar zijn naam.

WYNS DE RAUCOUR ALS PROVINCIERAADSLID EN SENATOR

Van 1836 tot 1847 was Wyns de Raucour lid van de Brabantse provincieraad en was van 1841 tot 1846 ondervoorzitter van deze raad.

Op 8 juni 1847 werd hij senator in vervanging van Goswin de Stassart. Zelf werd hij op 4 januari 1857 door H. Stellemans vervangen. Van 1850 tot 1854 werd hij voorzitter van de senaatscommissie voor Justitie en nadien (1855-1857) gewoon lid. Tijdens de laatste twee jaren van zijn mandaat als senator was hij ondervoorzitter van deze hoge raad.

GENEALOGISCH FRAGMENT

Nicolas Joseph WYNS x Catherine MOSSELMAN

Nicolas Joseph WYNS werd gedoopt in de Brusselse Sint-Goedelekerk op 17 november 1749 en overleed te Brussel op 4-11-1824. Hij huwde te Brussel (Sint-Goedele) 14-4-1777 met Catherine Mosselman, geboren te Brussel (Sint-Goedele) op 7-5-1749 en overleden te Vorst-Brussel op 11-9-1825. Dochter van Pierre Mosselman en Jeanne 't Serrarts.

Hun kinderen :

1. François Jean ridder WYNS (1824), gedoopt te Brussel (Sint-Goedele) 6-11-1779 en overleden te Brussel op 4-1-1857. Hij huwde te Brussel op 15-2-1813 met Henriette Jeanne Françoise Joséphe Van Trier, geboren te Leuven op 23-3-1786 en overleden te Vorst-Brussel op 1-7-1855, dochter van Jacques Joseph Van Trier en van Catherine Louise Awans. Het echtpaar bleef kinderloos. Hij was burgemeester van Brussel van 1841 tot 1848.
2. Jérôme WYNS, geboren te Brussel op 2-5-1781 en overleed te Brussel op 16-2-1840. Hij huwde te Brussel op 24-11-1817 met Marie Anne Barbe Isabelle Lambrichts, geboren te Eynatten (Pruisen) op 25 messidor an VII (13-7-1799) en overleden te Brussel op 22-3-1886. Hun gezin telde vier kinderen. Hun kinderen en kleinkinderen ontvingen de toelating bij K.B. van 10 april en 2 juli 1890 om "de Raucour" aan hun naam toe te voegen.

Grafmonument en borstbeeld van Ridder François Jean WYNS de RAUCOUR, op de begraafplaats te Laken.

GRAFMONUMENT

Op de begraafplaats te Laken bevindt zich het grafmonument van burgemeester Wyns de Raucour en diens echtgenote (perk 6, weg 17, Concessienummer 87, 1855). Het monument wordt gesierd met een wit marmeren beeld van de hand van Guillaume Geefs, met er boven het familiewapen. Dit grafmonument staat juist tegenover de grafkapel van senator-graaf Jacques-André Coghén (Brussel 1791 - Brussel 1858), de betovergrootvader van koningin Paola.

NAAMSVERKLARING

Volgens Frans De Brabandere verwijzen de familienamen Wijn(s), Wyn(s), Wien(s) en Wins naar een patroniem. De korte vorm van een Germaanse wini-naam. De oudste vermelding vindt men terug in 1855 met Claus Wijn te Antwerpen en in 1452 met Jan Wyns te Aartselaar. Een andere mogelijkheid is dat deze familienaam zijn verklaring vindt, samen met de familienamen Wein, Weins, Weijn(s), Weyn(s), in een andere patroniem. De korte vorm van de voornaam Walewein of Iweïn, allebei namen uit riddersromans. Twee van de oudste bekende vermeldingen gaan terug tot 1352 met Heinrich Weijns te Diest en Thonis Weyns in 1474 te Tongeren.

Volgens Jules Herbillion en Jean Germain verwijst deze familienaam naar de Vlaamse voornamen Boudewijn en Walewein.

Op 31 december 1987 telde men in België 1861 naamdragers Wyns, 1050 Wijns, 571 Weyns en 837 Weyn.

Jos LAPORTE

GERAADPLEEGDE WERKEN

- Charles PERGAMENI, Jean François chevalier Wyns de Raucour, in Biographie Nationale, tome 27^e, Brussel, 1938, kol. 422-424.
- Brussel en haar burgemeesters van Volxem tot de Brouckere, in "Mijn Stad Brussel", 7de jg., mei 1980, P. 8.
- Els WITTE, Politieke machtstrijd in en om de voornaamste Belgische steden, 1830-1848, 2 delen (prijs Pro Civitate 1968), Brussel, 1973.
- Cecilia VANDERVELDE, Les Champs de Repos de la Région Bruxelloise, Brussel, 1997, p. 447 en 477 (met foto's).
- Etat Present de la Noblesse du Royaume de Belgique, XXI, Brussel, 1970, p. 147-148.
- Annuaire de la Noblesse Belge, 2de deel, 1899, p. 2675-2678.

16	V/2	18	V/3	19	V/4	20	V/5	21	V/6	22	V/7	23	V/8
Johanna Ignatia WIJNS		Bernina FRONCO		Engelberta BERNAERTS		Cecilia LE FOSSEAU		Aelra Magariona DE LEBECO					
						x Brussel (Sint-Cath) 25-6-1669							
6	IV/1	9	IV/2	10	IV/3	11	IV/4						
Gasparus Thomas WIJNS <i>Advocaat</i>		Anna Maria BERNAERTS		Henncus LE FOSSEAU		Jacqueline Françoise CARLIER							
° Brussel (Finist) 23-1-1660 † Brussel (St -Goed) 12-1-1718		° Brussel (St -Nikl) 15-5-1685		° Brussel (St -Cath) 1-5-1679 † Brussel (St -Cath) 26-3-1716		† Brussel (St -Cath) 13-10-1743							
x Brussel (Sint-Geriks) 14-1-1706													
4	III/1	5	III/2										
Jacques WIJNS		Elsabeth LE FOSSEAU											
° Brussel (O L V -Finstère) 30-6-1710 † Brussel (Sint-Goedele) 5-1-1763		° Brussel (Sint-Cath) 10-10-1714 † Brussel 29 Geminal An 6 (18-4-1798)											
x Brussel (Sint-Cath) 11-10-1737													
2	III/1												
Ridder Nicolaas Josephus WIJNS <i>Raadshoer bij het Hoger Gerechtshof</i>													
° Brussel (Sint-Goedele) 17-11-1749 † Brussel 4-11-1824		x Brussel (Sint-Goedele) 14-4 1777											
1	III/1												
Ridder François Jean WYNS de RAUCOUR <i>Burgemeester van Brussel 1841-1848</i>													
° Brussel 6-11-1779 † Brussel 4-1-1857		x Brussel 15-2-1813											

24	V/9	25	V/10	26	V/11	27	V/12	28	V/13	29	V/14	30	V/15	31	V/16
Pierre MOSSELMAN		Marguerite CORTEBERGHE													
x Brussel (O L V -Kap) 25-7-1688															
12	IV/5	13	IV/6	14	IV/7	15	IV/8								
Jerôme MOSSELMAN		Elsabeth LAUREYS													
x Brussel (Sint-Goedele) 23-2-1716															
6	III/3	7	III/4												
Pierre MOSSELMAN		Jeanne 'T SERRAERTS													
x Brussel (Sint-Niklaas) 2-2-1747															
3	III/2														
Cathanna MOSSELMAN															
° Brussel (Sint-Goedele) 7-5-1749		† Vorst 11-9-1825													
Henriette Jeanne Françoise Joséphe VAN TRIER d v Jacques Joseph Van Ther en Catherine Louise Awans															
° Leuven 23-3-1786		† Vorst - Brussel 1-7-1855													